Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 246 FRIDAY, DECEMBER 26, 1997 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 26-го ГРУДНЯ 1997 р. Ч. 246 РІК CIV.

Верховна Рада ухвалила зміни до закону про вибори

Київ(Р.Р.). — На сесії Верховної Ради депутати не підтримали законопроєкт, внесений групою депутатів на чолі з Владиславом Носовим та Вадимом Гетьманом, які є ініціяторами подання до Конституційного суду щодо неконституційности закону про вибори.

Натомість голова Верховної Ради України Олександер Мороз запропонував проєкт, яким внесено зміни до виборчого закону. Голова парламенту зазначив, що необхідність внесення цих поправок викликано недосконалістю деяких норм закону про вибори, прийнятого із запізненням через блькування ряду політичних сил. Втручання Конституційного суду у виборчий процес, на думку О. Мороза, є небезпечним, з огляду на складну передвиборчу ситуацію. Деякі структури зацікавлені, щоб Конституційний суд „у потрібний момент, наприклад, у лютому 1998 року" прийняв рішення про неконституційність виборчого закону. Тоді після 29-го березня уповноваження парламенту можна буде визнати недійсним, що дозволить оголосити надзвичайний стан і „перехід до ручного управління державою". Подання депутатів до Конституційного суду, за словами О. Мороза, з теоретичної точки зору „має багато продуктивних пропозицій", а новий закон про вибори дає можливість за один раз зформувати парламент". Отож голова парламенту запропонував звернутися до Конституційного суду з проханням про невтручання у виборчий процес.

Запропонований О. Морозом проєкт передбачає процедуру висунення кандидатів на депутатів від трудових колективів, уточнює ряд уповноважень Центральної виборчої комісії (ЦВК), порядок вибуття кандидата з голосування, а також порядок підрахунку голосів на виборчій дільниці.

Із 300 зареєстрованих депутатів законопроєкт підтримали 235, „проти" голосували 38 парламентаристів. Законопроєкт прийнято в першому читанні.

Вето Президента встоялось

Київ(Р.Р.). — У четвер, 18-го грудня, Верховна Рада України не змогла відкинути вето Президента на закон про межу малозабезпечености, розмір мінімальної зарплатні та мінімальної пенсії за віком на 1998 рік, ухвалений парламентом 15-го жовтня.

В поіменному голосуванні за підтвердження тексту закону висловилось 257 із 326 депутатів. Частина депутатів від фракції Руху, „Реформи" та „Конституційний центр" взагалі відмовилися взяти участь у голосуванні. Таким чином вони заблокували відкинення вето Президента на закон, який передбачає поетапне наближення мінімальних заробітків до розміру межі малозабезпечености, тобто 73.7 грн., що дорівнює приблизно 39 дол. і встановлює розмір мінімальної пенсії на рівні межі малозабезпечености.

Коментуючи пропозиції Президента до цього закону, депутат Іван Чиж сказав, що ці пропозиції фактично тотожні з тими, які Верховна Рада вже відхилила. Щодо джерел фінансування цих видатків, то Чиж рекомендує оподатковувати найбагатші верстви населення, оскільки між багатими і бідними надто велика різниця.

Віцепрем'єр міністер Микола Білоблоцький, представляючи пропозиції Президента, наголосив, що збільшити межу малозабезпечености у п'ять разів за один рік неможливо. Адже це потягне за собою необхідність збільшити зарплатню бюджетникам і розміри соціяльної допомоги. Це стане можливим тільки під умовою, якщо виробництво зросте щонайменше на 17 відсотків, а найоптимістичніші прогнози росту виробництва на 1998 рік обіцяють лише 0.7 відсотка. Саме тому Президент пропонує вдатися до поетапного збільшення межі малозабезпечености. Сьогодні Бюджет Пенсійного фонду становить 9.5 блн. грн., а для введення в дію згаданого закону необхідно додатково 23 блн. грн. Тому Білоблоцький закликав парляментаристів підтримати пропозиції Президента про етапне підвищення платні і пенсій.

Голосування показало, що парламент не відкинув вето, але і пропозиції Президента не набрали необхідного числа голосів.

Після того, як уже інформовано, надійшла пропозиція про виплати депутатам, урядовцям та іншим державним керівникам лише 50 відсотків зарплатні до погашення заборгованости перед населенням. Депутат Іван Заєць запропонував також обмежити всілякі доплати, оскільки на утримання всіх органів влади витрачається 2 відсотки бюджету. У поіменному голосуванні це рішення схвалено в першому читанні 254 голосами, „проти" проголосувало 43 депутати.

Ухвалено також рішення, що Кабінет Міністрів з 1-го січня 1998 року братиме за основу при розрахунках межу малозабезпечености 45 гривень.

Золото падає в ціні

Париж. — Газета „Лє Монд", покликуючись на останній звіт торговельної асоціяції, яка має назву Світова рада в питаннях золота, пише, що „протягом теперішнього десятиріччя золото катастрофічно втрачає колись нетьмяніючий престиж і стає одним з найбільш невигідних і навіть банкрутуючих капіталовкладень".

Наприклад, ціна унції цього жовтого металу на лондонському ринку впала за минулі 12 років до рекордно низького рівня — 294.75 дол. Тобто якщо 10 літ тому ви купили золота на 100 дол., пише газета, то сьогодні воно коштує тільки 70 дол. І навпаки — та сама сума, вкладена в акції Волл Стріту, зросла за цей же період у 3.5 раза.

Дійшло до того, що золото стало дорожче видобувати з родовищ Південно-Африканської Республіки, головного продуцента у світі, ніж купувати на ринку. Експерти не знаходять відповіді, чому курс золота падає тоді, коли міжнародні фінансові ринки з однієї кризи потрапляють в другу. Раніше у подібних ситуаціях попит на золото, в якому вбачали надійний захист від фінансових криз, підвищувався. Під час кризи у жовтні 1987 року, наприклад, ціна унції золота зросла від 460 до 500 дол. Й от тепер, швидше за все, довір'я до золота і його колись стабілізуючої функції остаточно захитано.

Це становище ще більшою мірою ускладнила фінансова криза в Азії, яка заторкнула весь світ. А саме Азія дотепер була чи не найбільшим споживачем золота в світі. У висліді кризи економічний розвиток там значно уповільниться і азіятам буде не до золота.

Курс золота падатиме далі, бо інвестори мають всі підстави очікувати, що центральні банки промислово розвинутих країн почнуть позбуватися своїх величезних запасів жовтого металу і ще більше його знецінять. На даний час ЗСА мають золота 8,140 тонн, Німеччина — 3,700 тонн, Франція — 3,182 тонни, Італія — 2,592 тонни, Швайцарія — 2,590 тонн, Голляндія — 1,052 тонни. В останні дні центральні банки Австралії, Бельгії, Голляндії та інших европейських країн вже почали випродаж золотих запасів.

Також золото вже не має ціни як колишній випробуваний спосіб боротьби з інфляцією, оскільки провідні держави світу проводять успішну антинфляційну політику, стримуючи щорічний ріст цін на рівні 3—5 відсотків.

На думку американських аналітиків, продаж найбільшими центральними банками всіх своїх золотих запасів дав би світовій економії додатково 368 блн. дол.

Ізраїль оскаржує американські тютюнові компанії

Єрусалим, Ізраїль. — Ізраїльське міністерство охорони здоров'я має намір оскаржити в суді американські тютюнові компанії і у висліді дістати значну грошову компенсацію, щоб нею покрити видатки з державної каси на лікування хворіб, спричинених куренням.

Ізраїльтян заохотили до цього кроку адміністрації 40 американських стейтів, які оскаржували тютюнові компанії і виграли судові процеси. Цей плян вже випрацюваний і схвалений міністром охорони здоров'я Ієгошуа Мацою, залишається дістати підтримку збоку державної прокуратури.

Згідно з даними громадської організації „Ізраїльський формум за припинення курення", американські виробники сигарет контролюють 50 відсотків тютюнового ринку Ізраїля. Видатки держави на лікування хворіб, виликаних куренням, досягають 1.5 блн. шекелів (429 млн. дол.) річно.

Статистика ізраїльського міністерства охорони здоров'я свідчить, що 28 відсотків з 5.6 мільйонів ізраїльтян курять. Кожного року від хворіб, пов'язаних з куренням, вмирає 5,000 осіб. До 400,000 робочих днів щороку люди втрачають через хвороби, спричинені куренням, а це обходиться для держави в 40 млн. дол.

Міністерство охорони здоров'я Ізраїля плянує також оскаржити і місцевих виробників сигарет, бо й від них може висудити більйони долярів компенсаційних.

Греція сприяє Україні в европейській інтеґрації

Київ. — Президент Греції Костіс Стефанопульос сказав в інтерв'ю українському телебаченню, що його держава підтримує Україну на шляху до европейської інтеґрації і сприяє покращанню її економічного становища, повідомила 16-го грудня УНІАР.

Відзначивши співпрацю обох держав у Чорноморсько-Середземноморському реґіоні, К. Стефанопульос сказав: „Ми будемо шукати шляхів для розвитку такого співробітництва не лише у двосторонніх відносинах, але й використовуючи механізми впливових міжнародних організацій, зокрема Европейського Союзу. Греція не вважає, що організація — клюб для вибраних. Навпаки, ми впевнені, що в майбутньому членами ЕС мають стати всі країни кон-

(Закінчення на стор. 3)

Морози затримали працю українських портів

Одеса. — Люті морози та сильні вітри цілковито запаралізували працю усіх морських портів України. На Одещині на під'їзді до портів стоять нерозвантажені 50 поїздів.

Від морозу розколюються рейки на залізницях, обриваються проводи, відмовляється працювати автоматична система, сніги засипають стрілки тощо.

Вітри та морози в Херсонській області мало не знищили весь національний парк на острові Бірючий у Приазов'ї. Частину Азово-Сиваського парку знищило море, затопивши 4,000 гектарів всього за три години.

З перешийку, що з'єднує Бірючий з материком, хвилею змито автомобіль „Нива", що належав керівникові Національного парку. Господар, його дружина і донька ледве врятувалися, діставшись до суші убрід. А катер „Адміралтієць" не зміг причалити до берега під час циклону і шість його матросів провели цілу добу в бурхливому і холодному морі, заки їх врятували водолази-рятівники.

Під загрозою затоплення опинилося село Садки, мешканців якого уже збиралися евакувати за допомогою гелікоптерів. Та на той час море почало заспокоюватися. Вода не дійшла до села всього метрів на 100. Місцеві жителі не пам'ятають такої бурі у цих краях.

Уламки літака були встелені долярами

Київ(Р.Р.). — У середу, 17-го грудня, газета „Всеукраїнські Відомості" повідомила, що в літаку ТУ-154, який розбився в понеділок в Об'єднаних Арабських Еміратах, громадян України не було. Літак належав державній авіякомпанії Таджикістану і віз 77 пасажирів та дев'ять членів залоги із Ходжента в Дубаї.

Згідно з повідомленнями, пілот спокійно вів переговори з наземними диспечерами летовища в Дубаї. Літак зник з екрану раптово, а пізніше його уламки знайшли в пустелі 12 кілометрів від летовища. Вони були розкидані в радіусі двох кілометрів. Серед уламків знайдено багато валюти в долярах. Пасажирами були переважно „човники", тобто люди, які везуть одні товари на продаж в інші країни, а звідтіля привозять інші товари на продаж у себе на батьківщині.

Залишки свідчать, що літак згорів. Від нього малощо залишилося. Але „чорні скриньки" вже знайдено. Залишається розшифрувати записи.

Рятувальники знайшли двох людей, які ще були живі: пасажирку і 37-річного штурмана Сергія Петрова. Жінка померла, а за життя штурмана лікарі ще борються у шпиталі Аль-Кассімі в Шарджі.

КАМЕРНИЙ ХОР „КИЇВ" З УСПІХОМ КОНЦЕРТУВАВ В ЗСА

Камерний хор „Київ"

Парсиппані, Н. Дж.(О. К.). — Камерний хор „Київ" з успіхом приїхав вперше на концерти в ЗСА завдяки підтримці організації „Американські друзі України" та ряду інших українських організацій, як також дипломатичних представництв України в ЗСА. Хоча дали вони лише чотири концерти з українською літургійною та різдвяною музикою у престижних залах та університетах здається найбільше успішний відбувся у відомій залі Карнегі Голл в Ню Йорку в неділю, 21-го грудня. Успіх того концерту можна оцінювати тим, що вже у вівторок 23-го грудня в щоденнику „Ню Йорк Таймс" появилася обширна рецензія пера постійного музичного критика того престижевого щоденника Аллена Козінна та ще і прикрашена великою світлиною хору з диригентом Миколою Гобдичем на першому пляні.

Рецензент „Ню Йорк Таймс" розпочинає свою статтю цікавим міркуванням на тему музики, яка хоча видається міжнародною і зрозумілою для всіх, все ж має національні нотки. Так пояснює він відродження української музики від часу розпаду СССР і усамостійнення України та інших республік.

Далі Е. Козінн рецензує концерт та виконані твори від барокко до сьогоднiш-

(Закінчення на стор. 3)

РІЗДВО ХРИСТОВЕ

З уваги на Різдво Христове (за новим стилем) в четвер, 25-го грудня, це число „Свободи" друкується з датою п'ятниці. У четвер Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода" будуть закриті. Наступне число „Свободи" друкуватиметься в п'ятницю з датою суботи. — **Ред.**

В Україні
(З інформацій УНІАР)

АН-70 СТАНЕ ПРОТОТИПОМ НОВОГО ЕВРОПЕЙСЬКОГО ЛІТАКА

КИЇВ. — На базі українського літака Ан-70 в Европі випускатимуть новий транспортний літак і Україна як власник ліцензії діставатиме частину прибутку від його продажу. Про це заявили члени української делеґації, які повернулися з переговорів у Берліні, де вирішувалося, хто саме випускатиме цей літак. Унікальність Ан-70 було визнано на кількох европейських виставках. Літак використовує на чверть менше пального й злітає у повітря зі смуги у півтора раза коротшої, ніж авіялайнери такої кляси. За словами міністра промислової політики Василя Гуреєва, переговори в Німеччині про спільне виробництво европейського літака були „важкими". Військові восьми европейських країн визнали український літак кращим у світі, проте авіякомпанії цих же країн продовжували наполягати на значній модифікації літака. Зрештою, вони погодилися на спільний випуск літака лише за умови забезпечення працею їхніх працівників. У Міністерстві Промислової Політики сподіваються, що на Київський авіязавод „Авіянт" надійдуть замовлення на спільне виробництво Ан-70. У крайньому разі Україна як власник ліцензії отримуватиме біля 7 відс. від продажу літака, навіть якщо його вироблятимуть в Европі.

О. МОРОЗ НЕЗАДОВОЛЕНИЙ ТЕЛЕВІЗІЄЮ

КИЇВ. — Голова Верховної Ради Олександер Мороз скритикував те, як Українські телевізійні новини висвітлюють працю парламенту. На його думку, „критичні зауваження, що лунають з програм УТН — це явище ненормальне. Воно шкодить інтересам і України і суспільства. ...Думаю, що коментарі, які лунають по УТН, справляють гнітюче враження на тих, хто глибоко знає суть справи, суть праці парламенту. Це один із напрямків здійснення не зовсім корисної для України внутрішньої політики".

О. МОРОЗ І Й. ВРАБЕЦ — ЗА БІЛЬШ АКТИВНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

КИЇВ. — Під час зустрічі з новопризначеним амбасадором Чехії в Україні Йозефом Врабецем голова українського парляменту Олександер Мороз підкреслив, що стосунки між двома країнами залишаються дуже добрими, однак в економічній сфері їх треба пожвавити. О. Мороз вважає, що Україна і Чехія могли б змінити структуру імпорту і більше співробітничати в галузях високих технологій і автомобілебудування. Голова Верховної Ради висловив задоволення розвитком міжпарляментарних зв'язків. Чеський амбасадор в загальному погодився з О. Морозом. За його словами, двосторонні стосунки розвиваються „досить сприятливо, і є можливість наше співробітництво поглибити". Й. Врабец повідомив, що днями була підписана міжурядова угода між урядами України і Чеської Республіки про надання Україні інвестиційного кредиту у розмірі 120 млн. дол. на фінансування інвестиційних проєктів у країні. О. Мороз запевнив амбасадора, що проблем з ратифікацією цієї угоди не буде. Й. Врабец докладно поінформував О. Мороза про внутрішньо-політичну ситуацію у Чеській Рес-публіці.

СВІТОВИЙ БАНК ФІНАНСУВАТИМЕ ВИДОБУТОК МЕТАНУ

ДОНЕЦЬКЕ. — Національна агенція з реконструкції та розвитку і Світовий банк досягли домовлення про виділення 10 млн. дол. з бюджету Світового банку для здійснення проєкту видобутку метану з вугільних пластів на території Донеччини. Виконавця проєкту буде визначено на конкурсних засадах за підсумками тендера. Здійснення намічених заходів дозволить отримувати від 3.5 блн. до 5 блн. кубометрів палива за ціною значно нижчою за імпортовану.

У СВІТІ

ТУРЕЧЧИНА ЗАГРОЗИЛА ЗАХОПЛЕННЯМ чи й навіть приєднанням до себе північної частини Кипру у випадку, якщо б Рада Европи розпочала в березні наступного року переговори з греко-кипрським урядом про членство в ній Кипру. Міністер закордонних справ Туреччини Ісмаїл Цем в кватирі НАТО у Брюсселі з одного боку заспокійливо висловлювався в справі поширення НАТО, а з другого не зрікався турецьких погроз щодо партнерів Ради Европи. На думку французької пресової агенції Франс Пресс, турецькі керівники не приховують свого гніву з приводу виключення Туреччини з майбутнього розширення Ради Европи, однак вважають за краще не дратувати З'єднаних Стейтів Америки, поширюючи суперечки на НАТО. Погрози Анкари про приєднання північної частини Кипру, окупованої турецькими військами від 1974 року створять проблеми для Вашінґтону.

В АМЕРИЦІ

РЕКЛЯМИ СИҐАРЕТ, які опанували "столицю світу" Ню Йорк, мусять зникнути, згідно з ухваленою міською владою постановою, що забороняє рекламування тютюну на віддалі 1,000 футів від шкіл, місць масових розваг, салонів ігор тощо. Вже раніше місто заборонило курення фактично у всіх громадських місцях, включно зі стадіонами, бюрами та більшістю ресторанів. Нові розпорядження зобов'язують фірми до усунення реклям тютюну з крамничних вітрин і багатьох інших місць, що безперечно набагато змінить у сьогоднішньому вигляді міста. Постанова також забороняє виробникам цигарок поширення їх товарів з допомогою, між іншим, роздавання підсорочник та кашкетів з фірмовим знаком даної марки підліткам нижче 18-річного віку. Проте, чимало людей вважають, що згадана постанова іде задалеко і може порушити першу поправку до Конституції ЗСА.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.
UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900
Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор: Зенон Снилик
Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

На тверезу голову

Після того, як ситуація довкола Іраку трохи розпружилася і емоції вляглися, спостерігачі, політичні експерти, журналісти мають змогу спокійно, з більшою мірою об'єктивности вивчити і оцінити всі деталі небезпечного протистояння між іракським лідером Саддамом Гуссейном і репрезентованою ООН міжнародною спільнотою. Заодно під світло аналізи потрапляє теперішній психологічний стан американського суспільства, адже є нагода порівняти цей стан з пережиттями часів сумнозвісної В'єтнамської війни і війни у Перській затоці в 1991 році.

Нагадаємо причину, через яку ледве не спалахнув новий конфлікт західної коаліції з Іраком: 38 разів Багдад перешкоджав нормальній праці інспекторів ООН, які виявляли на іракській території таємні лябораторії хемічної та бактеріологічної зброї; 14 разів їм взагалі заборонили відвідувати певні місця. Зловживаючи своєю безкарністю, С. Гуссейн вислав з країни інспекторів-американців, а невдовзі змусив залишити Ірак і решту членів Спеціяльної комісії ООН. А тим часом Пентагон дістав від розвідки інформації, що Ірак має значні запаси токсини бутулізму, збудників сибірської язви і нервово-паралітичного газу VX. Кілограму такої речовини досить, щоб знищити половину людства.

Унеможливити збройне розв'язання конфлікту допомогла Росія, яка також, з одного боку, здавала собі справу з тотальної небезпеки іракських таємних програм, а здругого — хотіла здобути політичний капітал, задемонструвавши свій вплив на загонистого Гуссейна. А до збройної розв'язки справді було вже близько. І не тільки в сенсі готовости західного війська, але також у сенсі психологічного наставлення більшости громадян, зокрема у ЗСА. Опитування, проведене журналом „Нюзвік", показало, що 53 відс. американців вважають доцільним збройний удар проти Іраку, якщо Гуссейн назад не впустить інспекторів, в тому числі американських, на свою територію. Понад 80 відсотків опитаних висловилися за негайну протиіракську повітряну атаку — у випадку, якби іракці збили американського розвідувального літака.

Ба — більше того ! Джордж Стефанопульос, недавній дорадник Президента Клінтона,а тепер професор Колюмбійського університету, закликав Білий Дім зігнорувати запроваджену за Джералда Форда заборону на „державні вбивства" і організувати атентат на Гусейна. Застосувати „мову сили і рішучости" порадив також колишній державний секретар Джеймс Бейкер. Збройний удар проти Іраку порахували єдиним способом розв'язки конфлікту колишні дорадники Джорджа Буша з питань безпеки Брент Сковкрофт і Ричард Гас, колишній директор Сі-Ай-Ей Роберт Гейтс та багато інших державних діячів, політиків і дипломатів.

Ця одностайність дозволила кореспондентові газети „Ню Йорк Таймс" Ерікові Шміттові, акредитованому при Департаменті оборони, зробити висновок, що американське суспільство за роки, що минули після війни у Перській затоці, остаточно звільнилося від гнітючого „в'єтнамського синдрому", який довго отруював моральний клімат країни. Е. Шмітт пише, що в кінці 1990 року, перед війною, серед американців панувало переконання, що „краще не йти на війну, бо можна програти її, а відтак усім пересваритися вдома", тепер же девіза змінилася на цілком протилежну: „Ходімо на війну, переможемо в ній і це згуртує й об'єднає нас вдома".

Щоправда, сам Е. Шмітт не поділяє цього ентузіязму, бо є певний, що ні ракетні атаки, ні бомбові удари перемоги не запевнять, як не запевнили і в Кувайті — все одно треба було б посилати танки і піхоту.

Ось чому слід віддати належне політичній розважливості Президента Клінтона, який виявив у цьому випадку досить тверду, як на нього, руку, одначе уважав за потрібне підкреслити, що 88,000 тонн бомб, скинутих на Ірак сім років тому, знищили там менше зброї, ніж це зробили інспектори ООН вже після тієї війни.

Певна річ, у такій великій країні, як ЗСА, не може не знайтися політика, якому подобаються кубинські комуністи, нікарагуанські сандіністи, ставленики Москви в Афганістані і сам Саддам Гуссейн. Таким політиком є конгресмен Роналд Деламс, який і в 1991 році, і тепер був на боці Іраку. На думку Р. Деламса, Москва врятувала світ від нового пролиття крови.Конгресмен-лівак помиляється. Швидше за все, сама Москва й заохотила Гусейна до свавілля. Ще у жовтні Росія і Франція проголосували в ООН за скасування антиіракських санкцій, бо Ірак, мовляв, виконав усі вимоги ООН. Маючи таких „гуманних" адвокатів, Гуссейн і вдався до нової авантюри.

Ігор Лесик

НЕБЕЗПЕКА АНАРХІЇ

Три партії: Конгрес Українських Націоналістів, Українська Консервативна Республіканська Партія та Українська Республіканська Партія відкинули вузькопартійні амбіції та рішили об'єднатись у „Національному фронті" для спільної мети: привести до влади якнайбільше людей, які працювали б для добра українського народу.

Нацфронтівці вірять в те, що лише об'єднані національно-державницькі сили можуть спинити антинаціональний, антинародний курс, який веде до зубожіння громадян України. Степан Хмара, голова УКРП остерігає, що „на сьогодні є реальна загроза не лише державності України, але й існуванню української нації". На думку С. Хмари „найбільш корумповані, найвищі ешелони державної влади породжують почуття безнадії". Новий передвиборчий закон, стверджує С. Хмара, не є корисний для України, бо допомагає комуністичній номенклятурі через партійні списки прийти до влади у виборах 1998 року.

Богдан Ярошинський, голова УРП, переконував, що нацфронтівці повинні шукати не ворогів, а прихильників. Він натякнув на існування „псевдопатріотичних" партій, які виконують „зрадницьку ролю у державі". На з'їзді затверджено єдиний список кандидатів до Верховної Ради від бльоку „Національний фронт": Левко Лук'яненко (почесний голова УРП), Слава Стецько (ОУН і КУН), Степан Хмара (УКРП), Іван Балас та Б. Ярошинський (УКРП).

Перевести аналізу передвиборчої атмосфери в Україні сьогодні є неможливо. Одне можна зауважити, що зусилля всіх партій є спрямовані передусім на збереження власного статусу, нехтуючи при тому інтереси українського народу. Президент, депутати і лідери партій не перебирають засобами, щоб лише осягнути свою ціль. Наприклад: Президент Кучма вилучив із закону необхідність кандидатам до Верховної Ради знати українську мову. Ця поправка була прийнята лівими у Верховній Раді. За нею голосували разом з комуно-соціялістами також і націонал-демократи з Чорноволом на чолі. Заходить питання: Якщо націонал-демократи зреклися материнської мови, то де є ґарантія, що при потребі вони не продадуть рідну матір? (В. Карпенко).

Оцей приклад наводить на думку, що в Україні панує сьогодні політична анархія, жертвою якої падуть найґкардинальніші принципи національного мислення. Безцільно, на мою думку, було б розглядати тепер причини ментальности, неморальної з точки зору національних інтересів України. Незгоди, втрата національного обличчя і інші неґативні духові вартості теперішнього українського суспільства — це продукт минулого, продукт психологічного, економічного і політичного тиску довговічного ворога українського народу. Тепер українська держава вимагає скоординованого зусилля усіх сфер суспільства щоб поставити її на дійсно демократичних основах, не оглядаючись на часи кровавого комуністичного терору, який залишив Україну у повній руїні. Цю мету можна осягнути лише тоді, коли добро і майбутність української нації стане понад інтересами і амбіціями політичних партій. Не боротьба за владу, а боротьба за вдержання самостійности держави повинні бути головною ідеєю у політичній стратегії українського народу.

Немає сумніву, що Україна є тепер у великій небезпеці. Зовнішні і внутрішні сили послідовно ведуть українську націю до катастрофи. Коли всі ми, в Україні і в діяспорі, об'єднаємось, тоді переживемо теперішній критичний стан. Коли будемо діяти дальше по одиниці, а не гуртом, тоді знову попадемо в неволю!

Подяка з Білорусі

(Подяка Українській Американській Координаційнїи Раді за пожертву в сумі 500 дол. українській громаді в місті Гродно в Білорусі. Лист написаний до Володимира Сохана).

З найкращими побажаннями до Вас, голова української діяспори в місті Гродно в Білорусі.

Пробачте за мовчання, але після поїздки на форум в Київ було скільки нагальних справ, що було не до листів.

Поперше, велике Вам спасибі за Вашу допомогу в нашій спільній справі. Дякуючи їй, в нас дуже багато чого зрушило з місця. Думаю, якщо прийдуть підручники, то з нового року, а то і раніше, школа почне працювати. Дітей підібрали зі своїх українських родин, правда, це не так багато, але початок зроблено. З 1-го жовтня будемо збирати дітей і читатимемо їм казки, вірші, вчитимемо їх правильно вимовляти слова і таке інше.

Пане Володимире, я ще хочу Вас запитати: у Вас дуже великий досвід у всіх питаннях діяспори. Я хочу Вас як людину з цим досвідом попросити поділитись своїми думками щодо наших проблем. Нам дуже хочеться стати на свої ноги, але у нас мало досвіду.

Ми могли б Вам допомогти у зв'язках бизнесу, економіки. Я, звісно, людина далека від цих сфер, але в мене є заступники: один у справах економіки і бизнесу; другий у питаннях науки, освіти і культури. Я Вам повідомляю факс Епіфанова Валерія (заступник у справах бизнесу і економіки) і якщо у Вас буде щось нагальне, Ви можете з ними зв'язатись (факс: 330177, телефон: 39-93-86 — праця, 6-93-24 — домашній).

Хочу трохи Вам написати про нашу організацію: ми зареєструвались в цьому році, в квітні, а до цього часу збирались в кого-небудь вдома і розмовляли або співали. А в травні 1996 року у нас в Гродно відбувся І-ий фестиваль національних меншин і приїхали з усіх куточків Білорусі і українці, не було тільки з Гродно. Я на тому фестивалі познайомилася з головою Української Асоціяції в Мінську „Ватра". І він став нашим хрищеним батьком. Він допоміг спочатку зробити документи нашої організації як філіялу „Ватри", а з квітня цього року ми стали самостійною організацією під назвою „Барвінок".

Нам багато допомогли місцеві влади: нам дали постійну кімнату, телефон. В липні цього року ми в одній із місцевий бібліотек відкрили філію своєї української бібліотеки. Початок цієї бібліотеці покладено книжками зібраними між членами нашої організації. А потім нам 300 книжок, подарувала амбасада України в Мінську.

Кожного третього місяця ми проводими вечерниці. Збираємось вирішуємо нагальні справи, співаємо. Це дуже багато дає для душі.

Після приїзду нашого з Києва, ми були запрошені на телебачення, радіо, в пресу („Гродненська Правда"), де розповідали про форум в Києві і про свої справи і пляни.

Ось так ми живемо. Якщо Ваша ласка, поділіться Вашим великим досвідом як діляться старші брати з меншими, бо ми тільки починаємо.

До побачення, пробачте, якщо що не так написала. Будьте здорові.

З пошаною, —
Наталка Моргун

Гродно, Білорусь

Олег Алексійчук

„Між сусідами"

(7-ий Альманах Фундації св. Володимира у Кракові)

Черговий, сьомий випуск альманаху „Між сусідами" відкривають два тексти-документи і образ Києво-Печерської Лаври проф. Юрія Новосільського, який у вестибюлі Фундації св. Володимира у Кракові вказує на символічне значення молитовної зустрічі з Папою Іваном Павлом ІІ у краківській церковці-каплиці свв. Бориса і Гліба 9-го червня 1997 року.

В переданих Папі документах-листах, як з 1983 року, так і 1997 року, читаємо: „Гаряче просимо і проситимемо у своїх молитвах Господа нашого, Ісуса Христа та Пресвятую Богородицю, щоб оцей вишиваний руками нашої земної матері-України рушник запровадив Тебе, наше Отче Духовий, до Києва, для відродження у серцях наших земляків прийнятого там перед 1000 роками Ісуса, який народився, щоб — „землю з небом в одно злучити" (Краків, 1983).

Те саме прагнення висловлено і під час цьогорічної зустрічі Івана Павла ІІ з українцями, в привітанні Володимира Мокрого (надрукованому українською та польською мовами), в якому підкреслюється ролю святих мучеників Бориса і Гліба. Вони стали „практичними виконавцями Христового Євангелія": віддали своє життя, а руки на брата-узурпатора не підняли. Є тут мова також про „Акцію Вісла" та її вплив на життя українців у Польщі, згадується святих Кирила і Методія — „дійсних патронів об'єднаної, але не зуніфікованої Европи". Закінчується промова голови Фундації св. Володимира надією, що „випливаюча з-під вівтаря св. св. Бориса і Гліба над Віслою молитва спливе дощем Благодаті Божої у вітчизні перших святих Київської Русі над Дніпром. Молімось, щоб ожив у серцях вірних, що живуть там, новий вогонь віри і братньої любови".

Серед учасників, прибулих до каплиці святих Бориса і Гліба на спільну з Іваном Павлом ІІ молитву, були Перемисько-Варшавський Митрополит УГКЦ Іван Мартиняк, посадник Кракова Ю. Ляссота, сенатор К. Козловський, посол М. Чех, голова Об'єднання Українців у Польщі Ю. Рейт, редактор „Нашого Слова" І. Щерба, керівники Об'єднання Лемків В. Шлянта, О. Маслей, С. Гладик, професори та студенти Ягеллонського університету на чолі з ректором проф. Ф. Зєйкою, деканом проф. Я Міхаліком і Г. Курек, директором Інституту Східньослов'янської Філології Ягеллонського університету проф. Л. Суханеком та завідуючим катедрою україністики Краківського університету проф. Р. Лужним. Були також представники болгарської, вірменської, жидівської, словацької та циганської національних меншин. В каплиці молитву до свв. Бориса та Гліба співав український перемиський хор під керівництвом П. Любовича та капеля „Бандура", під керівництвом О. Попович.

Далі в сьомому числі альманаху „Між сусідами" вміщено молитву до святих мучеників Бориса і Гліба, документи з Ватикану, які попереджували візиту Папи до Фундації, а також статті про цю подію: Лешка Волосюка — „У святих Бориса і Гліба" („Тиґоднік Повшехний"; Ігоря Щерби — „Папа Іоанн Павло ІІ зустрівся в Кракові з українцями" („Наше слово"), Малгожати Кміти — „Іоанн Павло ІІ" („Ґазета Виборча"), Еви К. Чачковської — „Многая літа" („Жеч Посполіта") та інші. В цьому розділі можна також знайти статті, фраґменти проповідей, пов'язаних з українцями і Україною, виголошених під час паломництва Івана Павла ІІ до Польщі (між іншими, фраґмент проповіді про святого Івана з Дуклі, виголошеної під час Богослуження в Дуклі, прощальне слово Івана Павла ІІ; статті А. Вінницької „Невидима стіна розподіляє Европу" та А. Романовського „На шляху тисячоліття" — про зустріч Папи з президентами Литви, Німеччини, Польщі, Словаччини, Мадярщини, України, Чехії в Ґнеєздні. Завершують цю головну частину альманаху вибрані редакцією „Тиґодніка Повшехного" коментарі Войцеха Боновіча, Малґожати Хмєлевської, Вєслава Хшановського, о. Вацлава Гриневича, Володимира Мокрого, Єпископа Альфонса Носсоля, Яна Новака-Єзьоранського, Адама Павловича, Єпископа Тадеуша Пєронка, Юзефа Тішнера, Едмунда Внука-Ліпінського, які підсумовують візиту Папи в Польщі під загальним заголовком „Польща після поломництва". Варто додати, що цей розділ альманаху „Між сусідами" багато ілюстрований, знайдемо тут біля 30 кольорових фотографій.

Наступна частина альманаху ілюструє студентські дні української культури у Кракові, які відбулись 16-18-го травня 1997 року (Ю. Щерба — „Краківські полімпсети", О. Соляр — „Ще про дні української культури у Кракові", а також інформація про виставку Арети Федак).

Матеріяли про виставки в єдиній у Польщі галерії українського мистецтва Фундації св. Володимира виповнюють черговий розділ аьманаху. Є тут замітки про малярство на склі Андрія Хомика; рисунки Юрія Дмитрука; про виставку церковних хоругов Божени Бец і Ядвіги Стирни-Навроцької під заголовком „Іконою натхненні. Тканиною намальовані. Голкою нарисовані", а також рецензія про цю виставку проф. Марії Дайчак-Доманасевич.

Ельжбєта Піскош-Бранекова розповідає про значення хліба в житті болгарського народу — „Хліб життя. Хліб смерті. Обрядові болгарські хліби". Під таким, властиво, заголовком відбулась виставка в українській ґалерії у Кракові.

На особливу увагу заслуговує стаття Мирослава Пецуха „Греко-католики у Польщі. Видавниц-

(Закінчення на стор. 3)

Оксана Крушельницька

Різдвяної ночі

Як у небі зірка ясна засвітила,
Світові Марія дитя породила.
Засіяла ясність навколо голівки,
Перебравши світло з небесної зірки.

Повивала Діва сина в пеленочки,
Видерті з старої Йосифа сорочки.
І просила щиро, звернувшись до Бога,
Щоб подав дитяті свою допомогу.

Не минуло довго, а вже до яскині
Прибули з дарами цій святій дитині.
Три царі багаті несли срібло–злато,
Пастушки убогі принесли ягнятко.

Звеселіла Діва тихо усміхнулась —
До її синочка доля привернулась.
Спить він у сповитку, тепло у яскині,
Щоб потрібно більше матері й дитині?

Діва-Мати тихо сина колихала,
Доброї для сина доленьки благала.
Тихо у яскині, дуже тихо стало —
Діва-Мати сина Бога колихала.

Ірена Чабан

VII Конґрес СФУЖО

III

Субота почалася панелем „СФУЖО на ґльобальному рівні". Модератор Ірина Куровицька представляла прелеґентів і коротко характеризувала їхню працю як прдставниць СФУЖО в системі Організації Об'єднаних Націй, офіційно зареєстрованої недержавної організації з консультативним статусом другої катеґорії при Економічній соціяльній раді, а також консультативним статусом у ЮНІСЕФ. У своєму виступі референтка зовнішніх зв'язків СФУЖО Ольга Ставнича повідомила слухачів про те, що СФУЖО тепер концентрується на Східній Европі і багато турбується про дітей Чорнобиля. Вона підкреслила, що СФУЖО не представляє жінок України, а репрезентує лише саму федерацію та її складові організації. Водночас, сказала вона, ми співпрацюємо з українськими та іншими жіночими організаціями, часто виступаємо зі спільними заявами. О. Ставнича зупинилася ще на одному аспекті діяльности СФУЖО, що полягає у включенні представників України до подій світового значення. Вона навела конкретний факт, коли у вересні цього року їй стало відомо від Олени Процюк про те, що в жовтні має відбутися спонзорована ООН конференція в Африці на тему: „Дівчина-дитина і її права", організована Відділом сприяння жінкам, на якій потрібно знавця Східньої Европи, який володіє англійською мовою. Я звернулася до Марії Драч, сказала вона, і впродовж двох днів одержала повідомлення про відповідну кандидатиру фахівця з України. Цього понеділка мені стало відомо, що Тамара Говорун з Києва взяла участь у конференції і репрезентувала цілу Східню Европу. До честі СФУЖО належатиме той факт, що представника України було внесено до списку експертів ООН. Майбутня праця СФУЖО, вважає О. Ставнича, має бути спрямована на багатосекторне партнерство, а також на співпрацю з Урядом та недержавними організаціями. Щодо України, необхідно вивчати місцеві проблеми й потреби, визначити спільні пріоритети й опрацювати спільну програму дій. Діялог і співпраця є сьогодні найважливішими.

Приємне враження справили також виступи Зої Нижанківської, голови Українського Жіночого Товариства Швайцарії, яка є представницею СФУЖО в ООН у Женеві, референток СФУЖО О. Процюк, І. Куровицької та Христі Навроцької, які активно працюють, зміцнюючи зв'язки нашої жіночої організації зі світовою спільнотою і які торкнулися важливих питань міжнародної діяльности СФУЖО і захисту прав жінок. Панель викликав активне зацікавлення авдиторії, значною мірою завдяки цікавим виступам референток і змістовним коментарям та зауваженням модератора І. Куровицької. Із виступу А. Кравчук присутні довідалися про те, що Екзекутива Союзу Українок Америки, взявши до уваги важливість представництва СФУЖО в ООН, вирішила надати для цього окреме приміщення при канцелярії СУА в Ню Йорку з необхідним обладнанням. Це рішення заля прийняла оплесками.

Розповіді про асиміляцію українок в американському суспільстві, про різні долі жінок та дітей у мішаних подружжях, про проблеми ставлення до так званих нових іміґрантів прозвучали під час наступного панелю „Українська жінка в діяспорі у наступному столітті". Зокрема Марія Стебельська, яка назвала свій виступ „Родина", розповіла про непросту історію свого шлюбу з американцем, про тривале відчуження родини й громади. Мирослава Олексюк-Бейкер відкрила секрети свого успішного професійного зростання, оповівши історію щасливого подружжя та досвіду виховання дітей у двох культурах (її син Іванко — лавреат конкурсу СФУЖО „Голод в Україні 1932-33 моїми очима"). Емоційний виступ Ірини Кравчук прозвучав, як заклик до громади звернути особливу увагу на новоприбулих з України, виявляти чуйність, делікатність і розуміння до них та їхніх дітей у тяжкий період звикання до нового суспільства. Подякувавши громаді за підтримку, вона завершила свій виступ словами: „Щасливою не можна бути вчора чи завтра. Треба пам'ятати, що вдруге не можна прожити день, який минув". Виступи на панелю викликали жваву дискусію. Серед тих, хто відгукнувся на цю важливу тему, була також і В. Борисенко, яка зауважила: „Процеси асиміляції в XX столітті відбуваються досить активно. Але національна ідентичність буде збережена в інших формах, важливо посіяти, а діти в дорослому віці оцінять те, що дали їм батьки". Незаперечний успіх панелю ще раз показав досвід і неябиякий організаторський талант модератора Іроїди Винницької.

Палкі привітання з нагоди ювілеїв прозвучали після полуденку у залі засідань конґресу.

Закінчення буде

Архів і Бібліотека Української Діяспори — дитя Фундації УВУ

Проминуло більше п'ятдесяти років від закінчення Другої світової війни, коли з европейських многолюдних таборів воєнних біженців владні держави світа набирали робітників до своїх країн, що нагадувало середньовічні невільничі ринки... Серед того вавилону різних національностей були й українські біженці, бездержавні ізгої, яких вигнала воєнна хуртовина з рідних гнізд шукати долі за океаном. Приходять у пам'ять слова Кобзаря з поеми „Іржавець" про скитальців — козаків після битви під Полтавою, що: „як мандрували день і ніч, як покидали Запорожжя — взяли з собою Матір Божу і... більш нічого не взяли на нове, вбоге запорожжя...". Наші скитальці XX століття понесли в своїх серцях тугу і вогонь любови до рідної землі, які були провідною зорею їхнього життя на чужині.

Опинившись у чужих краях, без знання мови, законів, звичаїв, українці-переселенці взялися до важкої праці в боротьбі за існування, не забуваючи ніколи про працю для добра залишеної батьківщини. Створюючи громади, будували Божі храми, творили організації, школи українознавства, наукові інституції, плекали рідні традиції, українську мову, видавали книжки, купували їх та складали родинні бібліотеки. Майже кожна українська родина пишалася гарною приватною бібліотекою.

А роки збігали, і те післявоєнне свідоме патріотичне покоління поволі відходить у вічність за Божими і природними законами. А ті цінні книгозбірні, що їх з любов'ю скуповували патріотичні батьки для своїх дітей і внуків, залишаються, за малими винятками, поза увагою молодшого покоління, народженого вже на чужині. Так власне зродилася ідея-передати ті духовні надбання української діяспори в Україну, де українська книжка, видана у вільному світі, знайде уважного читача.

Ініціятором створення Архіву і Бібліотеки Української Діяспори є проф. д-р Петро Ґой, колишній ректор Українського Вільного Університету та голова Фундації УВУ в Ню Йорку, який під час наукової конференції Українського Вільного Університету у Львівському Державному Університеті ім. Івана Франка в лютому 1992 року поставив конкретний проєкт: створення при цьому університеті Архіву і Бібліотеки Української Діяспори. Проєкт з радістю прийнято ректором Львівського Університету д-ром проф. Іваном Вакарчуком та факультетом викладачів, тим більше, що УВУ, а особливо Фундація УВУ в Ню Йорку, взяли на себе відповідальність за збірку книжок, систематизацію, перевезення та поштові оплати за доставу до Львова. Здорове зерно посіяне, а реалізація того проєкту була успішною... Українська громада діяспори, ті колишні біженці, що завжди була чутливою і щедрою для потреб України, відгукнулася на пресові повідомлення Львівського Університету і Фундації надсиланням книжок, журналів, наукових видань з вільному світу, цілих книгозбірень та фінансових пожертв на висилку в Україну. Крім сотні поодиноких осіб та родин, що стали жертводавцями духових скарбів для читачів в Україні, наукові інституції, установи й організації української діяспори такі, як Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку, Український Народний Союз, Український Конгресовий Комітет Америки, Шкільна Рада, Т-во „Самопоміч", Організація Оборони Чотирьох Свобод України, Організація Оборони Лемківщини пожертвували значну кількість книжок зі своїх книгозбірень.

Праця у Фундації УВУ закипіла. Члени Управи Фундації і добровольці приймали надходячі книжки, сортували їх, пакували, адресували пачки і перевозили до корабельної пристані в Ню Йорку. За прикладом Ню Йорку та на заклики в пресі про творення архіву й бібліотеки в Україні щиро відгукнулася наша діяспора з різних країн поселення. Таким чином, спільними силами створилася унікальна Архів Бібліотека Української Діяспори в Україні — важлива подія братньої допомоги молодій українській державі в освітньо-науковій площині.

Подорожуючи минулого літа по Україні, мала я чудову нагоду відвідати, оглянути й особисто переконатися, як на практиці діє, працює новостворена бібліотека у Львові. Результат відвідин незвичайно позитивний і заохочуючий. Бібліотека приміщується в престижевому Державному Університеті ім. Івана Франка у Львові. В ясній, просторій кімнаті книжки розложені професійно, за специфікою, доступні для читачів. В розмові з завідувачкою Архівом й Бібліотекою Богданою Присяжною, як член Управи Фундації УВУ, розпитую про катальогування книжок, архів та про читачів. З інформативних відповідей довідуюся, про професійне катальогування книжок, журналів, періодичних видань, белетристики комп'ютерською системою. Книжки приходять з різних країн світу Архів має сухе приміщення. Виявляється, однак, що в процесі надходження книжок у майбутньому та кімната буде недостатньою, тому, за словами завідувачки, ректор університету обіцяв передати в користування бібліотеки більш просторе приміщення, де читачі мали б вільний доступ до книжок і куток для читання. А читачів — не бракує, як інформують викладачі філософічного факультету проф. д-р Солига і доцент М. Присяжний. З бібліотеки вже користають і в майбутньому користатимуть не лише студенти університету, але й викладачі, науковці, дослідники для своїх дисертацій. Тому не дивно, що господарі університету висловилися з такою вдячністю і шанобливим признанням для української діяспори за допомогу.

Підсумовуючи генезу створення Архіву Бібліотеки Української Діяспори, з гордістю можна ствердити, що вона — дитя Фундації УВУ, бож народилася серед стін Фундації в Ню Йорку, звідки з благословенням пішла в світ та принесла користь Україні...

Управа Фундації і її голова проф. д-р Петро Ґой висловлюють свою радість і глибоку подяку всім добродіям, що причинилися до спільного „чуда", даручи книжки, грошевою чи фізичною допомогою прокладаючи „духові мости" в Україну.

Збірка книжок і висилка в Україну продовжується у Фундації УВУ в Ню Йорку.

Оксана Луцька

„Золота пектораль"

Під такою назвою нещодавно появилося нове видання казок для дорослих і дітей авторства Віри Тузяк і Євгена Устянича.

Книжечка з чепурною кольоровою обкладинкою з додатковим поясненням Від першого у Раю до першого на плянеті — Від Адама до Билла Клінтона з позначенням книга I на 61 сторінці містить десять казок-розповідей. Це перша книжка із серії, загальна назва якої відображена на обкладинці, а заголовок підказує проміжок часу, який охоплено у цих книжечках, не наголошуючи про те, що це історія України від прадавніх часів до наших днів. У ній зроблена спроба оживити скитський період на Україні та дуже коротко представити панораму важливих історичних подій того часу в доступній для дітей формі.

Книжка коштує 15 ам. дол. і її можна придбати в ЗСА: Z.Iwanysky, 122 First Ave., New York, N.Y. 10009, а в Канаді A. Ustyanich, 1276 Islington Ave., # 611, Etobicoke, Ontario. M9A 3J9.

СЕНАТОР ТОМ ГАРКІН, демократ з Айови, запропонував у Сенаті переслухання з приводу використання дитячої праці. „Багато людей у нашій країні чомусь переконані, що дитячу робочу силу використовується тільки в Азії або Латинській Америці. Однак це хибна думка",— ствердив сенатор. У висліді спеціяльного дослідження, проведеного журналістами аґентства Асошієйтед Пресс, виявлено, що дитячу працю використовується у 16 стейтах, а в цілому по країні занадто тяжкою працею зайнято 290,000 дітей.

Греція...

(Закінчення зі стор. 1)

тиненту, в тому числі, звичайно, і Україна".

15-го грудня, у перший день своєї триденної візити до України, грецький президент провів переговори зі своїм українським колеґою Леонідом Кучмою. Лідери обох держав підписали угоди про повітряне сполучення і про науково-технічне співробітництво в галузі сільського господарства.

„Греція робить все від неї залежне, щоб покращити економічне становище України", — сказав К. Стефанопульос в інтерв'ю. Разом з тим він назвав співпрацю між двома країнами досить повільною. „100-120 млн. дол. товарообігу на рік — це занадто низький показник. Наші дружні відносини у політичній, культурній сферах просто примушують нас розвивати більш тісне співробітництво", — сказав він.

За словами президента Греції, від економічних і політичних успіхів залежить інтеграція державкандидатів в европейські організації. „Ми бачимо, що Україна, яка бажає стати повноправним членом ЕС, вже має певні здобутки в економічній і політичній областях. І найперше я хотів би підкреслити, що Україна досягла добросусідських відносин з усіма державами, не має до жодної з них територіяльних претенсій", — сказав К. Стефанопульос. Він також відзначив важливість процесів демократизації в Україні для поглиблення стабільности в Европі.

Президент Греції зустрівся з головою Верховної Ради України Олександром Морозом, який сказав, що в усіх міжнародних парляментарних установах — від Парляментарної асамблеї Ради Европи до ПАЧЕС — в України і Греції „завжди є порозуміння з принципових питань".

О. Мороз, який є лідером Соціялістичної Партії України, похвалив зусилля Греції щодо захисту інтересів православ'я. „Це і є духовною основою наших взаємостосунків", — підкреслив він.

„Між..."

(Закінчення зі стор. 2)

тва". Виставка цих дуже цінних видань і друків була організована спільно з греко-католицькою парафією з Ґожова з нагоди організованої 17-18-го грудня 1996 року Фундацією св. Володимира наукової конференції „Київ-Брест-Рим. Унійні тенденції та їх культурно-релігійні наслідки перед і після 1596 року".

Інформацію про цю конференцію та про сесію, організовану Інститутом Східнослов'янської Філології Яґеллонського університету з нагоди 70-річчя від дня народження проф. Ришарда Лужного та проф. Вєслава Вітковського — „Східні слов'яни. Духовість, культура, мова" знайдемо в розділі „Українські наукові четверги". Для читачів, зацікавлених українською історією та літературою, є тут цілий ряд наукових праць, які виголошено у Фундації св. Володимира в циклі „наукових четвергів". Це статті таких авторів, як проф. Теодор Мацьків — „Легенда і правда про Мазепу"; Ольги Кіх — „Розбите небо" як символ руйнації релігійної ідентичності людини"; Соні Щепанської — „Проблема поневолення і моральної відповідальности в поетичній драмі Лесі Українки „Оргія"; Марти Куляси — „Концепція людини в символічній драмі Олександра Олеся „Танець життя"; Аліції Кузьняк — „Образ жінки-матері і осиротілої дитини в творчості Тараса Шевченка"; Януша Шліфінського — „Християнський універсалізм в 'Правді старовіку' Станіслава Вінценза"; Пшемислава Томанека — „Легенда Дон Жуана в інтерпретації Лесі Українки".

Ту наукову частину альманаху „Між сусідами" доповнює розділ „Українці у Кракові", де вміщено статтю Тадеуша Філяра „Краківські українці в світі спису населення в 1931 р." та Ярослава Грицковяна „Краків і українці. З нагоди Уєскатівського ювілею", де описане життя краківської громади від 1955 до 1959 року

50-літтю „Акції Вісла" присвячений розділ „Між українцями і поляками", де можна знайти статті Володимира Мокрого „Політичний вимір депортатійної 'Акції Вісла' в 1947 р.", Лешка Волосюка — „Акція Вісла' — причини, спосіб, наслідки"; та Малґожати Кміти — „Антиукраїнська пропаганда і формування негативного стереотипу українця в часах ПНР". Завершує цей розділ стаття Едварда Кшемєня „Виправне зло", в якій автор обговорює проблеми української національної меншини, заторкнені під час Конґресу українців Польщі, який відбувся 5-6-го квітня 1997 року у Варшаві.

Завершує альманах повідомлення про появу V-VI тому „Краківських українознавчих зошитів", замітка Анни Гошовської про вручення Тирсу Венгриновичу Ордену Білого Крука з соняшником, а також нарис Ореста Голубця „Свобода українського мистецтва". Є тут також інформація про діяльність Фундації св. Володимира в 1989-1997 роках, а також подяка для жертводавців.

Сьомий том альманаху „Між сусідами" підготовлений Володимиром Мокрим (відповідальний редактор), Олегом Алексійчуком та Доротою Пухач.

На кінець варто також відзначити привабливе поліграфічне оформлення нового альманаху. Том нараховує 196 сторінок, ціна 25 дол. Придбати альманах можна, висилаючи замовлення та чек, виставлений на: Księgarnia "Nestor", ul. Kanonicza 15, 31-002 Kraków, tel. (48-12) 421-92-94, fax (48-12) 421-99-96.

Д. Гусар-Струк —Українець року

Нагороду Українця року 1997 від Українського Технологічного Товариства у Піттсбурґу, Па., отримав у суботу, 29-го листопада, проф. д-р Данило Гусар-Струк, головний редактор англомовної „Енциклопедії України". Вручення відбулося на 28-му з черги бенкеті та балю згаданого товариства в Клюбі атлетичної спілки у Піттсбурґу, на котрому також українській громаді представлено трьох молоденьких дебютанток.

Лавреата, дебютанток і гостей привітав Ігор Гаврилюк, президент Українського Технологічного Товариства, котре засновано 1970 року та є привілейованим членом Федерації Українських-Американських Товариств Бизнесменів і Професіоналістів.

Нагородою Українця року вшановують осіб, які впродовж даного часу внесли значний вклад у професійну чи технологічну ділянки увічнення української спадщини або гуманітарну працю. Досі такі нагороди отримали: Надія Світлична — українська дисидентка (1979), Уляна Дячук — предсідник Українського Народного Союзу (1993) та Андрій Григорович — редактор журналу „Форум" (1994). Пропозицію нагородити проф. Д. Гусара-Струка званням Українця року, 28-го з черги, подав секретар Українського Технологічного Товариства в Піттсбурґу Микола Котов. Д-р Д. Гусар-Струк народився 5-го квітня 1940 року в княжому Львові. Бакалавреат здобув у Гарвардському університеті 1963 року, маґістерку у 1964 році в Альбертському університеті, а науковий ступінь доктора філософічних наук на Торонтонському університеті 1970 року. Тема його десиртації була „ Василь Стефаник: його вивчення болю у серці буття", що опісля послужило йому підставою його книжки „Вивчення творчости Василя Стефаника", котра появилася друком 1972 року заходами Українського Академічного Видавництва. Д-р Д. Струк був викладачем департаменту славістичних мов і літератури Торонтонського університету від 1967 року, а повним професором цього ж департаменту від 1982 року. Він опрацював і впровадив багато курсів української мови, літератури і поезії та написав книжку „ Українська мова для студентів" (1978) Він був керівником чотирьох маґістерських і чотирьох докторських дисертацій. Його дослідницькі зацікавлення включають українську літературу XX сторіччя, українську літературу в еміґрації та авторів Емму Андієвську та Ігоря Калинця. Він є автором численних статтей на тему української літератури і поезії, а також і своїх власних поезій. У 1992 році його обрано закордонним членом Національної Академії Наук України, а в 1993 році він отримав премію Канадської Фундації Українських Студій за найвищі осяги в ділянці українознавчих студій.

Під сучасну пору він очолює Наукове Товариство ім. Шевченка в Европі. Від 1980-82 року д-р Д. Струк був заступником редактора англомовної Енциклопедії України, від 1983-89 виконував обов'язки редактора- керівника, а від 1989 року є головним редактором згаданої енциклопедії. I і II том енциклопедії

Д-р Д. Гусар-Струк

появилися під редакцією д-ра Володимира Кубійовича, а томи III, IУ і У під редакцією Д. Струка. Він є автором 19 дописів до енциклопедії про визначні постаті в українській літературі та ширшої статті про українську літературу в III томі. Завдяки його невтомній праці п'ятитомна англомовна Енциклопедія України появилася друком згідно з визначеним реченцем. Тепер д-р Д. Струк працює над індексом і томом доповнення.

Грамоту виготовлену Катею Бойкович вручили д-рові Д. Гусар-Струкові президент І. Гаврилюк і віцепрезидент Марта Пісецька-Фарлі.

Приймаючи нагороду, д-р Д. Струк подякував найперше всім авторам, редакторам і співробітникам видавництава, Канадському Інститутові Українських Студій, Канадській Фундації Українських Студій, Видавництву Торонтонського університету, а зокрема д-рові Манолієві Лупулові, котрий запропонував д-рові Д.Струкові після смерти д-ра В. Кубійовича перебрати становище головного редактора.

Проф. Д. Струк підкреслив, що Енциклопедія України в основному має подвійне значіння — зберігати та інформувати про українську спадщину, подаючи правильні, об'єктивні та зрозумілі джерела інформації про Україну та українців англійською мовою, а також забезпечити майбутність України подаючи офіційне джерело правильного вживання української мови та її термінології.

П'ятитомний комплет Енциклопедії о. Степанові Репі, пароховi української православної церкви свв. Петра і Павла в Карнеґі, Па., подарували генерал-полковник американської армії (в резерві) Ендру Нювелл-Фарлі з дружиною. При церкві існує музей і в ньому Енциклопедія буде доступною для ужитку української громади Піттсбурґу.

Люба Глутковська, голова піттсбуґського відділу Союзу Українок, представила деб'ютанток і їхніх ескортів: Даню Марію Морозович, дочку Надії і Михайла, з ескортом Джеймсом Ортізом, Рене Морозович, дочку Джеймса і Марші, з Джеремі Флоком і Надію Яцків, дочку Йосифа і Татяни, з Романом Бурґиком.

Микола Котов

Камерний...

(Закінчення зі стор. 1)

них модерних інтерпретацій церковної музики, покликуючись на аналітичну статтю в програмці, пера Лідії Корній, професора Української Музичної Академії в Києві, в якій можна знайти інформації про історію української музики. Рецензент уважає одним із найцікавіших виконаних точок програми твір Артема Веделя із XVIII сторіччя, як також Миколи Ділецького із XVII сторіччя.

У творах, а зокрема колядках і щедрівках із XX сторіччя подає рецензент ряд солістів — Лесю Дичко, Володимира Степурка, що виконував також гру на саксофоні, Олександра Яківчука, Анатолія Андієвського і Юрія Азнева. Вкінці Е. Козінн підкреслює з признання ведення тим виїмковим хором диригента Миколи Гобдича.

Виповнена заля Карнеґі Голл та щирий аплявз підкреслювали ще більше великий успіх концерту.

ПОДІЇ

РІЗДВЯНА ЗУСТРІЧ В ҐАЛЕРІЇ „МАЯНА"

Ню Йорк. — Літературно-Мистецький Клюб, Ґалерія „Маяна" влаштовують Різдвяну зустріч, яка відбудеться у п'ятницю, 2-го січня 1998 року, в ґалерії, 136 Друга аве., 4-ий поверх. У програмі — різдвяна виставка, старовинні колядки у виконанні Лаврентії Туркевич та колядки ансамблю „Українська родина". Ведучі вечора — Оксана Лиховид та Ярослава Ґеруляк. Початок о год. 7-ій вечора.Телефони для інформацій (212) 260-4490 або (212) 777-8144.

ЗУСТРІЧ З Д. УДОВЕНКО

Ню Йорк. — Союз Українок Америки та представниці СФУЖО до ООН влаштовують зустріч української громади з Діною Удовенко, дружиною Геннадія Удовенка, президента 52-ої Генеральної асамблеї ООН і міністра закордонних с.прав України. Зустріч відбудеться у неділю, 11-го січня, о год. 2-ій після полудня, в НТШ, 63 4-та аве. в Ню Йорку. Телефон для інформацій (212) 533-4646.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої найдорожчої МАМИ, БАБУНІ І ПРАБАБУНІ

СВ. П.

ЄВДОКІЇ ВОВЧУК ЯБЛОНСЬКОЇ

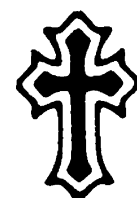
відправиться

Св. ЛІТУРГІЯ

про спокій її душі 27-го грудня 1997 р.
о год. 9:30 рано в
церкві св. Духа N. 5th St., Бруклин, Н.Й.

Просимо всіх близьких і знайомих
про молитви за її душу.

Донька — ЄВГЕНІЯ ВОЛОВАЧ з чоловіком ПЕТРОМ і доньками ОКСАНОЮ і ЛЯРИСОЮ
невістка — ЛЕСЯ ЯБЛОНСЬКА
внуки — МИХАЙЛО з дружиною ІРИНОЮ і синами МИХАЙЛОМ, РОМАНОМ і донею АНДРЕЄЮ
— ЯРОСЛАВ ЯБЛОНСЬКИЙ

Ділимося сумною вісткою, що 7-го листопада 1997 р.
померла у Вінніпеґу на 96-му році життя наша дорога
МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ і ТЕТА

бл. п.

МАРІЯ ІРЕНА (ОРИСЯ) МЕТЕЛЛЯ

з дому ІСАЇВ

ПАНАХИДА відбулася 12-го листопада 1997 р., а похоронні відправи 13-го листопада в катедрі свв. Володимира і Ольги у Вінніпеґу.

ПОХОВАНО покійну на кладовищі Всіх Святих біля мужа св. п. Осипа Метеллі.

В глибокому смутку залишилися:
дочка — ЛІДІЯ з чоловіком ЗИНОВІЄМ КРУЦЬКО
внуки — БОГДАН, ХРИСТИНА КРУЦЬКО
— ГАЛИНА МЕТЕЛЛЯ-ЛЯЛЬОНД
— МАРТА, РОМАН, ВОЛОДИМИР МЕТЕЛЛЯ
— ЛІНДА ҐЕРРІС з правнучкою СТЕФАНІЄЮ
братанки — родини ІСАЇВИХ в ЗСА, Канаді, Німеччині
сестрінки — БОЛЕХІВСЬКІ в Україні
дальша родина в Канаді, ЗСА й Україні.

Вічна їй пам'ять!

ГЕНЕРАЛЬНЕ КОНСУЛЬСТВО УКРАЇНИ В НЮ ЙОРКУ

висловлює глибокі співчуття родині довголітнього настоятеля катедри Святого князя Володимира в Ню Йорку

отця протопресвітера

ВОЛОДИМИРА БАЗИЛЕВСЬКОГО

якого ми всі знали, цінили і поважали.

Українські студенти заслужили стипендії Менору

I. Івашіна і О. Дашко.

Ліна Івашіна з Дженкінтавну, Па., і Олег Дашко з Ричмонду, Ва., отримали по чотири стипендії під час річного надання стипендій Менор Джуніор Коледжу. Івашіна, студентка комерційної адміністрації, отримала за академічну досконалість стипендії: Василіянську, Василя і Йосифи Сороків, міжнародну та пропам'ятну Олександра Вовка.

Олег Дашко, студент комерційної адміністрації, отримав за академічну досконалість стипендії: міжнародну, Василіянську, родини Івана і Олени Мальків і Олександра Вовка.

Н. Н.

В Дрогобичі видали четвертий том збірника „Дрогобиччина — земля Івана Франка"

Дрогобичани, які, рятуючися від терору російських окупантів, знайшли притулок у різних країнах вільного світу, зокрема в Америці і Канаді, ніколи не забували своєї рідної сторони — Дрогобиччини. Вони створили земляцьке об'єднання — Центральний Комітет Дрогобиччини, влаштовували щокілька років з'їзди й товариські зустрічі колишніх жителів Дрогобиччини і видали своїми силами три томи збірника географічних, історичних та етнографічно-побутових матеріялів п. з. „Дрогобиччина — земля Івана Франка".

Як довго була „залізна завіса", на Дрогобиччині, якій були присвячені ці томи, ніхто їх не бачив. Тільки тоді, як захиталася „імперія зла" і в Україні почалося національне відродження, стали до Дрогобича попадати окремі томи збірника. Їх там читали з великим зацікавленням і захопленням. Виникла думка перевидати в Дрогобичі всі три томи. На жаль, господарська криза в Україні не дала змоги дрогобичанам негайно здійснити цей задум. Досі пощастило їм тільки перевидати перший том у 1992 році. Друкувати його довелося не в Україні, а в білоруському місті Барановичах. Його упорядником був видатний громадський і культурно-освітній діяч, науковець, публіцист і поет, професор Дрогобицького Педагогічного Інситуту ім. Івана Франка Михайло Шалата. У перевиданому томі він дав від себе додаток „Виправлення помічених помилок. Доповнення" і „Післяслово", яке закінчив такими словами: „При нагоді оголосимо нове діло. Готується четвертий том 'Дрогобиччини — землі Івана Франка'. На цей раз — таки в Дрогобичі. І головне, — уже об'єднаними силами: дрогобичан, які живуть на батьківщині і в діяспорі. Упорядником і редактором четвертого тому призначено автора цих рядків. Просимо надсилати (по змозі, якнайшвидше) цікаві матеріяли, а заодно — відгуки на перевиданий сьогодні перший том".

Проф. М. Шалата закінчив свою працю над четвертим томом в 1993 році, але книжки довго не можна було видати, бо не вистачало фондів на друк. На щастя, зусиллями ентузіястів цієї справи в червні цього року нарешті появився четвертий том, на який нетерпеливо чекали дрогобичани в Україні і в діяспорі. Видала його дрогобицька видавнича фірма „Відродження", яку тепер зараховують до найбільш активних видавництв в Україні, а надрукувала Львівська книжкова фабрика „Атлас". „IV том: 'Дрогобиччини...' вже є в Дрогобичі", — повідомила дрогобичан газета „Галицька Зоря" з 11-го червня в статті Михайла Богаченка, заступника голови Дрогобицької „Просвіти", яка від 1996 року організує збір фондів на друк цієї книжки від жертводавців і передплатників. „Довго йшла до людей 'Дрогобиччина'... і прийшла", — під таким заголовком появилася вістка про четвертий том в ілюстрованому тижневику „Дрогобицька рекляма і оголошення" з 19-25-го червня. „Але нарешті книга появилась", — писала ця газета. „У ній майже 800 сторінок, 200 фотографій, 1,200 прізвищ, а на цій гриф Наукового Товариства ім. Т. Шевченка. За фактажем, науковим рівнем опрацювання нарисів, статей і т. п. книга дорівнює маленькій енциклопедії. Тепер вона повинна прийти до вдячного читача і служити прикладом того, що навіть у нинішній такий важкий час наша культура живе і має здобутки. Відома дрогобицька видавнича фірма „Відродження", що випустила книгу, зробила ще одну прекрасну справу на ниві духовости".

І ще одна приємна вістка, особливо для американських і канадських дрогобичан. В серпні цього року редактор четвертого тому проф. М. Шалата вручив один його примірник голові Центрального Комітету Дрогобиччини Степанові Гавришові, який спеціяльно відвідав редакцію „Галицької Зорі", щоб йому через газету подякувати від імені дрогобичан у діяспорі за цей твір. В своєму випуску з 27-го серпня газета помістила світлину й короткий опис цієї небуденної події. „На думку Степана Гавриша", — читаємо — „цей збірник є одним з кращих". „Вважаю, що професор в тих обставинах зробив чудо, вистояв, як воїн на стійці, — заявив С. Гавриш. — А книжка цінна тим, що вміщує матеріяли сучасного життя — боротьби за утвердження української державности". Разом з тим від імені Центрального Комітету Дрогобиччини передав сердечні привітання краянам з нагоди Дня незалежности України, побажання добра, міжного здоров'я, успіхів в розбудові держави. У той день С. Гавриш мав зустріч з міським головою Махайлом Лужецьким, старійшинами Дрогобича. Після цього відбув до Києва на 2-ий Світовий форум українців.

Дрогобичани, які живуть на цьому континенті, будуть мати нагоду набути для себе й своїх родин четвертий том „Дрогобиччини — землі Івана Франка" і одночасно привітати його редактора проф. М. Шалату та почути його доповідь на 13-му З'їзді дрогобичан, який відбудеться 6-го і 7-го червня 1998 року на оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й.

Адольф Гладилович

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Український принц на шаховому олімпі

Українських шахістів добре знають у світі, імена провідних ґросмайстрів є серед призерів найбільших престижевих турнірів. Збірна України минулого року здобула срібні медалі Всесвітньої шахової олімпіяди, а незабаром на дружиновому чемпіонаті світу захищатиме своє високе друге місце, здобуте чотири роки тому.

Ось тільки в індивідуальних змаганнях давно ніхто не здобував титул чемпіона світу. Влітку наступного року мине чверть віку, як львів'янин Олександер Білявський став кращим у світі серед шахістів віком до 20 років. Навіть Василь Іванчук, виступаючи в юнійорських чемпіонатах світу, здобував тільки другі місця, поступаючись головним званням іншим конкурентам. І ось, нарешті, інформаційні аґентства повідомили, що український шахіст Руслан Пономарьов став чемпіоном світу серед юнаків до 18 років. Його перемога тим вагоміша, що Руслан значно поступався усім суперникам віком — йому 13 грудня сповнилося лише 14 років. Та, не зважаючи на свій юний вік, хлопчик з Краматорського, якого тренує батько, вже кілька років відомий в шаховому світі. Можливо, Руслан не зміг би приїхати на чемпіонат світу до Єревану і відповідно підготуватися до цих змагань, якби не допомога Української Спортової Централі Америки і Канади (УСЦАК). Довідавшись з публікацій у шаховій пресі, що в Краматорському мешкають талановиті юні шахісти Тетяна Кононенко і Руслан Пономарьов, керівництво УСЦАК (голова М. Стебельський) і шахова ланка (ланковий О. Попович) оголосили грошову збірку для цієї пари і влітку цього року передали Тетяні та Русланові понад 1,000 дол. кожному. Як бачимо, Руслан виправдав довір'я українців Америки і приніс Україні титул чемпіона світу. Переважна більшість переможців світових чемпіонатів серед юних стають пізніше „зірками" світової величини. Тож почекаймо кілька років, щоб виправдалися наші сподівання. Українці таки добре грають у цю мудру гру.

Іван Яремко

Поразки лідерів груп в іграх Ліґи Европейських Чемпіонів

Манчестер Юнайтед в групі „А", „Динамо" Київ в групі „С" і Баварія, Німеччина в групі „Е" зазнали поразок в останніх кругових змаганнях, але закваліфікувавшися раніше, вони ввійшли до чвертьфінальних ігор, які відбудуться в березні 1998 року. Київське „Динамо" свою єдину поразку в круговій серії зазнало на виїзді з клюбом Нюкестл Юнайтед в Англії.

Кінцевий показник табелі ігор групи „С":

Дружини	Точки	Ґолі
1. „Динамо" Київ, Україна	11	13:4
2. ПСВ Айндговен, Голляндія	9	7:6
3. Нюкестл Юнайтед, Англія	7	7:8
4. Барсельона, Еспанія	5	7:14